

Elkaar uit laten praten

Let erop dat je elkaar niet onderbreekt. Als iemand zijn/haar idee voorstelt, luister naar elkaar. Stel je vragen of opmerkingen pas als je partner klaar is met zijn/haar uitleg.

Tip:

Neem een notitieblok/kladblaadje. Ben je bang je idee te vergeten? Schrijf kort op wat je wil zeggen. Als je partner klaar is, kan je je idee verduidelijken.

Vriendelijk op elkaar reageren

Ook al ben je het niet eens, blijf beleefd en vriendelijk tegen elkaar. Je mag steeds je mening zeggen, maar op een gepaste manier. We schelden niemand uit en breken elkaars ideeën niet af.

Om de beurt praten

Elkaar laten uitspreken heeft veel voordelen.

- Er is minder lawaai.
- Iedereen voelt zich betrokken in de groep.
- Je luistert naar elkaar.
- Door te luisteren naar anderen, krijg je zelf ideetjes.

Laat elkaar uitspreken. Zoek een manier zodat iedereen aan de beurt komt.

Elkaar aankijken tijdens een gesprek

Door elkaar aan te kijken, toon je interesse, belangstelling.

Je toont dat je open staat voor een gesprek.

Iedereen voelt zich meer betrokken.

Je hebt een actieve luisterhouding.

Als je elkaar niet aankijkt, geef je het signaal dat het je niet interesseert, je het saai vindt en je liever niet betrokken bent bij het groepswerk.

Elkaars naam gebruiken

Wat vind jij ervan Jeska?

Hoe zou jij het aanpakken Jeska?

Jeska, ik vind dat je leuke tekeningen gevonden hebt.

...

Door elkaar aan te spreken met de voornaam, wordt een gesprek persoonlijker.

Als je met meerdere partners samenwerkt, is het ook duidelijk voor wie je vraag/antwoord bedoeld is.

Luister naar elkaar

Het kan frustrerend zijn als je iets wil uitleggen, maar steeds onderbroken wordt door:

- iemand die zijn/haar eigen mening wil zeggen
- het door elkaar praten tijdens een groepswork

Vaak vorm je snel een mening, nog voor iemand is uitgesproken.

Je wil je ideeën meteen delen. Maar echt luisteren houdt in dat je je

inhoudt om niet te reageren en eerst een ander laat uitspreken. Onthou je idee en deel het als de ander is uitgesproken. Je zal meer bereiken door naar elkaar te luisteren. Samen heb je meer ideeën dan alleen. Luister naar elkaar.

Rustig en verstaanbaar praten, zodat andere je kunnen verstaan

Door je enthousiasme of zenuwachtigheid kan je de neiging hebben heel snel te spreken. De kans bestaat dat je partner je niet meer kan volgen. Probeer rustig te spreken. Aan de andere kant, spreek ook niet te traag.

Spreek met intonatie. Als je de hele tijd op dezelfde toonhoogte spreekt, wordt het saai voor de ander om te luisteren.

Gebruik een gepast stemvolume. Als je naast elkaar zit, hoef je niet te praten alsof je voor de klas staat. Articuleer goed = spreek woorden goed uit.

Beweeg je mond.

Materiaal met elkaar delen

Heb je een markeerstift en de ander wil ze gebruiken? Leen ze even uit.

Heeft iedereen een lat nodig? Neem niet enkel het materiaal voor jezelf, maar denk ook aan de anderen. Zo bespaar je tijd! Je bent ook vriendelijk voor een ander.

Dit bevordert vast en zeker de groepsfeer.

Hulp vragen aan een ander

Iedereen heeft wel eens een probleem. Hulp vragen is dus helemaal ok. Het getuigt van bescheidenheid en zelfkennis. Het kan deugd doen als iemand anders meedenkt. Je zoekt samen naar een oplossing die je niet alleen vindt. Leg duidelijk uit waarmee je hulp nodig hebt.

Aan een taak werken totdat deze af is

Een taak kan een grote klus zijn. Over sommige vragen moet je lang en diep nadenken. Dat kan vervelend zijn of veel energie vragen. Maar hou vol! Eens je klaar bent, kan je trots zijn op je werk.

Enkele tips:

- maak een planning (grote taken kan je opdelen in kleinere taken)
- vermijd afleiding (zoek een plek waar je rustig kan werken)
- beloon jezelf (als ik deze tekst heb geschreven, ga ik buiten van de glijbaan)

Bij je groepje blijven

De titel spreekt voor zich. Niets zo vervelend als aanhollen achter je groepsgenoten. Blijf samen, je bent een team. Zit dicht bij elkaar, zodat je snel vragen kan stellen en kan overleggen. Iedereen neemt actief deel. Soms verdeel je een groepstaak en is iedereen apart bezig, maar het blijft een groepswerk.

Vragen stellen aan elkaar

Tijdens het groepswerk, denkt iedereen mee. Dit kan ertoe leiden dat iedereen andere vragen in zijn/haar hoofd heeft. Deel die vragen met elkaar. Durf ze aan elkaar te stellen. Zoek samen oplossingen of antwoorden.

Tip: lees de opdracht. Schrijf alle vragen die jij hebt op een kladblad. Deel de vragen met elkaar. Misschien zijn sommige wel hetzelfde?

Op inhoud reageren op wat de ander zegt

Waarom denk je zo?
Ik denk ... . Wat denk jij?
Bedoel je dit...
Zijn we het eens?
Als ik het goed begrijp...
We vatten even samen...

Dit zijn vragen die je kan stellen tijdens het groepswerk.
Je vindt er vast en zeker zelf ook nog.

Elkaar de gelegenheid geven mee te doen

Een groep bestaat uit verschillende partners. Iedereen is anders. Sommige kinderen zijn leiders, anders volgen graag een gegeven voorstel, sommige kinderen durven meer dan andere, ... Belangrijk: er is geen baas. Ook als je de leiding neemt tijdens het groepswerk, ben je niet perse de baas. Je moet vertrouwen hebben in elkaar. Durf taken te verdelen of ideetjes van anderen te gebruiken. Een groep bestaat niet uit 'ik', maar uit 'wij'. Iedereen doet mee. Spreek duidelijk af wie wat doet. Alle ideeën samen vormen het geheel. Zoals een puzzel.

Elkaar helpen zonder voor te zeggen

Elkaar iets uitleggen is fijn! Dit betekent niet dat je het antwoord geeft. Een ander op weg helpen, betekent een manier bespreken om tot de oplossing te komen. Zo leert je partner iets bij.

Samengevat:

- Helpen is niet voorzeggen.
- Met voorzeggen geef je alleen het antwoord.
- Met helpen zeg je hoe je aan het antwoord kunt komen.

Met iedereen leren samenwerken

Leuk! Je hoofd zit barstensvol goede ideeën. Helaas, als je samenwerkt kan je niet alles doen op je eigen manier. Ruzies in een groepswerk zijn hierdoor niet zo zeldzaam. Bespreek de ideeën rustig met elkaar. Ben je het niet eens, zeg het op een vriendelijke manier. Kritiek geef je op een idee, nooit op een persoon.

Soms moet je accepteren dat jouw idee niet gekozen werd. Lastig, maar je mag best trots zijn op jezelf als je dit kan! Het zorgt ervoor dat jullie in de toekomst misschien nog iets samen zullen ondernemen.

Elkaar een complimentje geven

Een gemeend compliment geven is fijn! Het zorgt ervoor dat je partner zich goed voelt. Je zal merken dat je er zelf ook van geniet.

Enkele tips:

- wees oprecht! Geef geen compliment als je het niet meent.
- Wees specifiek. Zeg niet 'goed gedaan'. Zeg exact wat er precies goed is.
- Geef het compliment zonder zelf een complimentje terug te willen.

Complimenten geven is niet gemakkelijk. Het is iets waar je in kan groeien.

Hoe meer je het doet, hoe vlotter het zal gaan.

Het werk plannen, verdeel de taken

Bekijk het takenpakket. Vraag even rond naar de interesses van de andere. Iedereen heeft vast een voorkeur voor een bepaalde taak.

Niets doen is geen optie!

Wie kan werken aan zijn favoriete taak, zal extra gemotiveerd zijn en zeker zijn best doen.

Ga na of iedereen begrijpt wat zijn/haar taak is. Controleer of alles verdeeld is. Aan de slag! Veel plezier!

Tot een overeenstemming komen

Veel partners, veel ideeën. Toch moet je soms keuzes maken. Probeer rustig te overleggen. Leg op een respectvolle manier jouw idee uit.

Heeft iedereen een ander idee? Zoek samen naar een middenweg. Misschien kan je combineren, misschien moet je blad-steen-schaar spelen en mag de winnaar kiezen. Er zijn tal van mogelijke oplossingen om tot een overeenkomst te komen.

Reflecteren en evalueren

Twee belangrijke woorden, twee verschillende betekenissen.

Reflecteren houdt in dat je stil staat bij het gedane werk. Hoe verliep het groepswerk? Wat ging er vlot? Wat kan volgende keer beter?

Het is belangrijk om jezelf even onder de loep te nemen. Nam ik voldoende deel? Heb ik mijn uiterste best gedaan om mijn taak uit te werken? Reageerde ik telkens op een gepaste manier? Je zoekt bij jezelf je werkpunten en pluspunten. Dit om het in de toekomst nog

beter te doen. Als je evalueert trek je een conclusie. Wat vinden we van ons werk? We vonden een creatieve uitwerking. We hebben te weinig informatie opgezocht. We zochten gepaste prenten. Onze powerpoint was een flop. enz.

Beiden zijn belangrijk om te groeien. Zijn er werkpunten? Niet getreurd. Op naar het volgende groepswerk. Ben je tevreden? Houden zo! Werk op dezelfde manier verder.

Ruimte delen

Samen werken is plaats delen. Zorg ervoor dat iedereen voldoende ruimte heeft om zijn/haar materiaal neer te leggen, overzicht kan behouden, ademruimte en persoonlijke ruimte heeft. Wees niet egoïstisch. Heb je te weinig plaats? Kies een andere plek. Er is vast en zeker een gepaste spot te vinden. Op die manier creëer je rust. Rust betekent, meer tijd en energie om je te concentreren op je taak.

Elkaar vragen hardop te denken

Hardop denken betekent: de gedachten die je nu hebt luidop zeggen. Geen eenvoudige klus, misschien ben je bang om fouten te maken of om uitgelachen te worden. Misschien is je idee net een oplossing, maar durf je het niet te vertellen omdat je twijfelt aan jezelf. Goed nieuws! Er bestaan geen domme ideeën. Alles werkt aanstekelijk. Jouw input kan ervoor zorgen dat anderen een briljante vondst doen voor het groepswerk. Door hardop te denken, werk je actief mee. De aandacht tijdens het groepswerk zal hoger zijn.

Daarom maken we volgende afspraken:

- We luisteren naar elkaar
- We lachen niemand uit
- We denken na over hetgeen verteld wordt
- We bespreken alles op een positieve, vriendelijke manier

Een inbreng durven hebben

Durven zeggen wat je denkt, iets uitleggen aan de groep, het kan best beangstigend zijn.

Toch is jouw mening of voorstel onbetaalbaar. Jij bent uniek, jij weet wat een ander misschien niet weet. Je kan je groep of een partner verder helpen. Let op volgende regels:

- spreek in de ik-vorm (ik vind dat..., ik voel me..., ik denk dat...)
- wees specifiek (ik heb iets gevonden over ..., dit vind ik leuk, dit vind ik niet leuk)
- ga na of de anderen snappen wat je bedoelt
- geef aan wat je goed vindt aan een idee (hetzij het jouwe, hetzij van iemand ander), en wat niet
- Geef de anderen de kans om te reageren.

Verschil in mening accepteren

Jij denkt er zo over en ik zo, en dat is best ok. Iedereen is vrij om te denken wat hij/zij wil. Het is zelf een mensenrecht: recht op vrije meningsuiting. Wil dit dan zeggen dat je niet meer kan/mag praten als er een meningsverschil is? Neen! Je mag best reageren op elkaar. Doe dit op een vriendelijke manier. Laat een ander uitspreken. Geef elkaar de kans om een mening uit te leggen. Ben je het niet eens? Leg uit waarom je het niet eens bent. Spreek vanuit de ik-vorm.

- Ik vind dat
- Ik denk ...
- Naar mijn mening...

Je in het standpunt van een ander verplaatsen

Tijdens een groepswork werk je samen. Hoe meer mensen, hoe meer meningen. Als je je mening opdringt, denk je vooral aan jezelf. Bij een groepswork past dit niet. Wij zijn aan het werk. Wij denken aan elkaar. Wij houden rekening met elkaar. Probeer elkaar te begrijpen. Dit kan door vragen te stellen over het voorstel, door te luisteren, door soms je eigen wil aan de kant te schuiven. Probeer te achterhalen waarom iemand een standpunt heeft. Misschien heeft hij/zij iets meegemaakt? Misschien is hij/zij hier al eens eerder mee bezig geweest? Misschien las hij/zij informatie over het onderwerp? Misschien werd hij/zij beïnvloed door vrienden of ouders? Het verschil in standpunten kan heel boeiend zijn! Je kan leren door en met elkaar. Succes!

Elkaar herinneren aan de opdracht

Je begint met volle moed aan de groepsopdracht. Je gaat in discussie, zoekt info op, komt gaandeweg heel wat interessante weetjes tegen. Je klikt, surft, leest, zoekt verder en voor je het weet wijk je af van het gekozen onderwerp. Merk je dit bij iemand op? Herinner elkaar vriendelijk aan het vooropgestelde doel. Zo zullen jullie tijd winnen. Onthou wat je interessant vindt. Schrijf het ergens op. Wie weet komt het later nog van pas.

Elkaar aanmoedigen

Zie het als een voetbalwedstrijd. De vele supporters aan de zijlijn, steunen de spelers. Soms is hun gezang of geroep de aanmoediging om niet op te geven als het even moeilijk is! Dit kan ook tijdens een groepswork. Het kan op verschillende manieren:
Zijn jullie een stap vooruit? vb. Super, dankzij jou zijn we een stukje dichterbij ons doel.
Deed iemand iets goeds? Geef een compliment. vb. Wat vond jij een interessant artikel.
Ben je eerder klaar? Blijf niet bij de pakken zitten. Moedig een ander aan door mee te helpen of mee te denken over zijn deeltje van de taak.

Verschillende ideeën integreren

Wat leuk! Je neemt deel aan een groepswork. Je hoeft een taak eens niet op je eentje te maken. Maak hier gebruik van! Een groepswork is de ideale gelegenheid te overleggen met elkaar. Maar wat als elk voorstel van jou van tafel wordt geveegd? Wat als de groep steeds de ideeën van slechts één persoon kiest? Niet fijn!
Zorg ervoor dat iedereen aan bod komt. Luister naar je partners. Waak erover dat het resultaat een spiegel wordt van jullie groep. Als je dit doet, blijft iedereen gemotiveerd. Je kan vast iets leren van en met elkaar!

Ondersteunende opmerkingen kunnen plaatsnemen

Veel mensen vinden het niet gemakkelijk om kritiek te ontvangen. Je kan je aangevallen voelen. Je krijgt het idee dat een ander je wil kwetsen. Toch is het van essentieel belang om ergens echt goed in te kunnen worden. Het aanvaarden van kritiek is niet gemakkelijk. Je moet er leren mee omgaan. Je moet het zien als een kans om jezelf te verbeteren. Anderen willen je helpen om nog beter te worden. Echter, niet alle kritiek wordt op een juiste manier gegeven. Verwoorden is zeer belangrijk. Wees duidelijk, praat rustig en beleefd. Soms wijst iemand je onterecht op 'fouten'. Ga er dan niet op in. Bedankt de persoon vriendelijk voor zijn inbreng.

Hoe kan je op kritiek reageren:

- Schiet niet direct in verdediging. Denk na over wat gezegd wordt.
- Vraag om duidelijkheid. Check of je de boodschap goed begrijpt. Vb. Dus als ik het goed begrijp ben jij niet tevreden over...
- Laat weten waar je het mee eens bent en waarmee niet.
- Maak afspraken met jezelf. Vb. Ik maakte schrijffouten. Deze week zal ik dubbel checken en het laten nalezen door de begeleidster.